

Extras din stenograma ședinței Senatului din 29.06.2009

Domnul Nicolae-Dănuț Prunea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarația politică se intitulează „Controlul Parlamentului asupra unor instituții de reglementare și control trebuie exercitat și în continuare.”

Domnule președinte,

Domnilor senatori,

S-au creat în țara noastră, în ultimii 20 de ani, cum era și firesc instituții indispensabile tipului de societate pe care o edificăm. Pentru a le menține într-o stare corespunzătoare stadiului de dezvoltare la care a ajuns democrația la noi și pentru a micșora efortul bugetar necesar asigurării funcționării lor, s-a convenit, prin lege, ca ele să fie subordonate Parlamentului și cheltuielile să și le acopere din încasări proprii.

Aceste ultime două condiții de funcționare, deși nu au condus la un optim în activitatea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare și a Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, căci la ele mă refer în principal, au temperat propensiunea conducerii respectivelor instituții spre un arbitrar inacceptabil și un subiectivism mult ieșit din comun.

Conștiința că trebuie să prezinte rapoarte anuale în fața Parlamentului care să fie și acceptate prin vot, le-a obligat, într-o bună măsură, să urmărească îndeplinirea obligațiilor ce le revin, potrivit legii lor specifice.

Cât de rezonabile au fost aceste instituții în tot ceea ce fac, putem deduce și din grila de salarizare practică, care a stârnit prin

nivelul sfidător al retribuițiilor autoatribuite protestul larg al presei și al populației. Este greu de tolerat nu atât nivelul salariilor individuale încasate, de peste 10 000 de euro pe lună, în cazul comisarilor, cât concepția care a stat la baza conducerii și a administrării CNVM. Astfel, în timp ce veniturile acestei instituții s-au micșorat în anul 2008 cu peste 25%, ajungând la 30,6 miliarde de lei, cheltuielile cu personalul au crescut cu 16% până la 31 miliarde de lei, depășind totalul veniturilor încasate. Și această structură de buget s-a acceptat, deși se evolua în condiții de criză și s-a realizat în situația în care principalele surse de finanțare a activității proprii au fost comisioanele din tranzacțiile efectuate de clienți pe piețele reglementate, veniturile din valoarea activului net al Fondurilor de Investiții și al SIF, veniturile din oferte publice, adică pe seama unei părți din valoarea creată de alți agenți economici fixată și însușită, astfel încât să ajungă pentru fondul de salarii, sfidător de ridicat al CNVM. Mărimea acestor surse de finanțare a scăzut în anul 2008, față de anul anterior cu 53%. Cu toate acestea, CNVM pentru a putea plăti salariile aberante pe care și le-a atribuit a majorat penalizările aplicate cu 40%. Deși indicii bursieri au scăzut cu peste 70%, capitalizarea bursieră s-a diminuat cu 50%, iar numărul de tranzacții s-a redus cu 15,5%.

Așadar, după ce în anul 2008, CNVM a cheltuit cu salariile personalului mai mulți bani decât a încasat în bugetul de venituri și cheltuieli pe 2009, se prevede o creștere a veniturilor la 40,7 miliarde de lei obținute tot din munca altor agenți economici, pentru a nu mai avea emoții că nu ajung banii de salarii. Or, este inadmisibil să protejăm veniturile și salariile unei instituții în

detrimentul întregii economii, mai ales în condițiile în care această instituție, spre deosebire de altele similare din fostele țări socialiste, are realizări modeste și generează un efect de antrenare în restul economiei cu totul neînsemnat.

Pe acest fond de adevărată neimplicare în viața productivă a țării, în afară de încasatori de salarii exorbitante, cum apare în lumea afacerilor CNVM, trebuie să ne pronunțăm și asupra unui proiect de lege care vizează, printre altele, două instituții și pe arbitrul pieții de capital.

În acest proiect de lege, trimis de Guvern spre analiză și aprobare Parlamentului, se găsesc prevederi care modifică fundamental statutul, condițiile de funcționare și locul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, a Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare și a Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private în structura instituțională a României.

S-ar putea accepta organizarea celor trei instituții pe baze juridice propuse de Guvern, care să conducă spre o independență ce ne amintește de cea revendicată și dobândită adesea de Banca Națională, dacă se îndeplinesc în mod cumulativ două condiții:

1. Personalul CNVM să dețină o pregătire profesională și o ținută morală ireproșabilă, probată cotidian prin manifestări corespunzătoare. Or, realitatea se prezintă cu totul în alte coordonate.

Conducerea CNVM este formată, cu foarte puține excepții, din nespecialiști în piața de capital, mulți angajați cu funcții de conducere, au o rută profesională fără nicio legătură cu acest domeniu de activitate.

Conduita morală este adesea deviantă, unii dintre conducători au fost cercetați penal, alții au săvârșit fapte cu caracter penal, cum ar fi profesarea ilegală a funcției de avocat.

Acum se propune, ca o sfidare a celui mai elementar bun-simț, ca acești angajați ai CNVM să fie în afara oricărui control instituțional și juridic.

Probitatea profesională redusă se dezvăluie prin revenirea frecventă asupra deciziilor luate sau prin renunțarea în aplicarea unor măsuri dispuse chiar de conducerea acestei instituții fără a se sancționa sau autosancționa cineva pentru lipsa de discernământ ori pentru consecințele măsurilor anulate.

Reconsiderarea valabilității unor decizii luate este urmare fie a presiunii unor grupuri de interese, fie a unor specialiști care demonstrează iraționalitatea lor.

2. Rezultatele activității CNVM să fie înțelese, recunoscute, am putea spune percepute de pături largi ale populației încât aceasta să reușească să emită judecăți de valoare pertinente și în funcție de acestea, să constrângă sau să sancționeze prompt pozitiv sau negativ conducerea CNVM, astfel ca ea să fie sub un control larg, realizat în funcție de performanțe cuantificabile nu după autoaprecieri subiective. Spre exemplu, rezultatele activității BNR se relevă zilnic prin controlul variației cursului de schimb al leului, al nivelului dobânzii de politică monetară, prin caracterul politicii de credit etc.

Cred că industria financiară în România, exceptând-o pe cea bancară, nu și cele trei instituții la care se referă proiectul de lege pe care îl analizăm este prea fragilă, iar experiența dobândită în aceste domenii de activitate se găsește într-un stadiu destul de incipient

pentru a le conferi o independență absolută pentru a absolvi personalul lor de orice răspundere civilă ori penală, de a nu le supune activitatea desfășurată validării Parlamentului, cum se prevede în proiectul de lege al Guvernului. Ce să mai vorbim de oportunitatea creșterii salariului personalului lor! De vreme ce se recunoaște că între țările membre ale Uniunii Europene există diferențe în ceea ce privește gradul de dezvoltare și de maturizare al domeniului financiar, subiect al acestui proiect, consider că și uniformizarea cadrului legislativ în care își desfășoară activitatea instituțiile cu acest profil activitatea trebuie să se facă treptat concomitent cu compatibilizarea suportului lor acționar.

Nu cred că cei care conduc aceste trei instituții, în special CNVM, vor avea, după aprobarea proiectului de lege în discuție mai multă rușine de oameni și mai multă frică de Dumnezeu pentru a lucra mai corect, mai discret și mai eficient, decât până în prezent au arătat că nu au astfel de sensibilități.

Nu a auzit nimeni de vreo sancțiune aplicată de BNR, deși nu cred că s-a sfiit să recurgă la ele când a fost nevoie. În schimb CNVM numai cu așa ceva se poate lăuda că face, de parcă ar fi un comisar sovietic din vremea lui Stalin.

Prin urmare, consider că se poate ajunge la o autonomie totală a acestor instituții, numai după ce se parcurg mai multe etape în care acțiunile desfășurate justifică și creează premisele profesionale și morale necesare aplicării cu succes a unei astfel de abordări a problemelor pieței de capital, a asigurărilor și a pensiilor private.

Vă mulțumesc.